

O uplynulém víkendu uplynulo 16 let od noci, kdy došlo k fatálnímu požáru barokní budovy zvané Štift. Nahlédněme teď společně do kroniky města, kterou má na svědomí paní Blanka Nazarová, a přesuňme se v čase o oněch šestnáct let zpátky...

Uplynulo tři a půl roku od požáru a následné likvidace barokní budovy v níž byl hostinec U Iva. Historie se opakovala letos, když v noci ze soboty na neděli 2.-3.listopadu začala hořet další významná barokní budova - Štift.

Ve 2,35 hod. přiběhl na služebnu Městské policie Ladislav Juris, nájemník ze Štiftu se zprávou, že v budově hoří. Byli přivoláni hasiči, a naši strážníci zatím ve Štiftu budili spící nájemníky a vyváděli je před budovu. Hořet začalo v severním křídle v bytě, kde bydlela mladá romská žena se svými dvěma dětmi. Pan Juris se svým spolubydlícím zpozorovali požár z okna svého bytu. Zatímco jeden běžel oznámit požár, druhý začal budit sousedy. Někteří se nestačili ani obléci, jiné ve vzdálenějších bytech od ohniska přeci jen stihli pobrat aspoň peníze a doklady a obléci se.

Před Štiftem v Lipách postávali hloučky narychlo oblečených vyděšených lidí, převážně romské národnosti. Začali přicházet i kosmonoští občané, kteří byli probuzeni praskáním žarem pukajícího eternitu. Zpočátku byly slyšet ojedinělé rány podobné výstřelům. Za pár minut už zněly rány nepřetržitě a rudá záře na noční obloze určila příčinu i lokalitu.

Hasičský záchranný sbor dostal hlášení o požáru ve 2,46 hod. V několika minutách začaly přijíždět první hasičské vozy. Postupně přijelo deset hasičských vozů z Mladoboleslavska a Nymburska. Před Štiftem postavili i výsuvný jeřáb, aby mohli hasit prohořívající střechu shora. Přihlízející lidé nemohli pochopit, proč hasiči otálejí s hašením, proč voda neteče, když bylo zjevné, že pod střechou se požár šíří půdními prostory od severního křídla po celé budově. Podle hasičů nemělo smysl pouštět vodu na střechu, dokud střecha neprohoří a voda se tak dostane k plamenům.

V časných ranních hodinách už se nechala zhruba odhadnout škoda na budově. Shořela celá střecha a všechny mansardové byty byly zcela zničeny. Byty a zařízení v patře pod podkrovím byly promočené vodou a někde se propadly části stropů. Nejnižší podlaží ani moc poškozeno nebylo, některé byty byly netknuté. Přesto byla budova zatím uzavřena, neboť při záchranných operacích se propadl pod čtyřmi hasiči strop a zřítla se na ně zeď. Naštěstí byli ranění jen lehce. Ještě v neděli v budově prohořivaly stropy, až v pondělí byl požár zcela uhašen. Teprve potom mohli být nájemníci ze zachráněných bytů vpuštěni do budovy, aby si odnesli, co ještě bylo k potřebě.

Podle pozdějšího vyprávění paní Jirků, která ve Štiftě bydlela více než 50 let a patřila mezi těch málo platících a požádných nájemníků, vznikl požár v bytě mladé Turkové v severním křídle. Paní Jirků v noci v půl druhé ze svého okna v jižním traktu viděla v okně Turkové mihotavé světlo, o kterém si myslela, že je od svíčky. Když ji o hodinu později budili, protože Štift hořel, vyčítala si, že měla někoho upozornit na to, co viděla. Jenže sama se hájila tím, že vyjít v noci na chodbu Štiftu bylo nebezpečné. Romové nechávali na chodbách přespávat různá pochybná individua, dlouho do noci se vedl čilý společenský život, málokdo byl střízlivý. I tuto noc bylo dlouho v budově i kolem ní rušno. Strážníci, kteří později po vypuknutí požáru budili spící rodiny, museli přesvědčovat, že nejsou opilí susedé.

Ačkoliv Štift nebyl v majetku města, ale patřil společnosti Charkov z Bělé pod Bezdězem (její jednatel Stanislav Alexejevič Kaškarov z Ukrajiny se v neděli u hořícího domu objevil, později však už nebyl k zastížení), město se nemohlo nepostarat o vyhořelé rodiny. Náhradní ubytování bylo zřízeno v sokolovně, ve středu zde ale hygienici zakázali další bydlení. Romové jsou zvyklí, že se o ně někdo postará, a ani jim to nepřijde divné. Starosta z toho byl na pokraji zhroucení. Myslím, že mu ani nevadily všechny ty starosti a spousty jednání, jako přístup samotných Romů. Ze svého neštěstí vinili kdekoho, jen ne toho, kdo to zavinil.

Budova pak byla hlídána Městskou policií, aby se zabránilo rabování.